

Wie hebben we in huis?

★ 11 deelnemers

5 makers - 3 onderzoekers - 1 student/maker - 1 beleidsmedewerker - 1 onderwijs/onderzoek

★ 8 deelnemers identificeren zich als zzp'er

Maar we noemen onszelf: zelfstandig ondernemer - freelancer - zzp'er - kunstenaar voor de belastingdienst - gedwongen beginnend ondernemer - florerend freelancer - gemengde praktijkeigenaar (ook wel 'best of both worlds')

★ Zzp-en, vrijheid of conformeren?

Waar de één het freelancen als een bevrijding ervaart voelt de ander zich gedwongen om zich ook als ondernemer te ontwikkelen. Zo kent de groep verstokte freelancers en deelnemers die 'door omstandigheden zelfstandig' werden, maar daar nu de vruchten van plukken. Anderen zien een toekomstige vaste aanstelling als de gedroomde arbeidsrelatie.

Mogelijke vervolgvraag: wat is de maatschappelijke positie van de zzp'er in de culturele sector?

★ Wat gaan we doen?

- > Communities of Practice: gelijkwaardig, vertrouwelijk en zelfsturend
- > Het thema: de positie van zelfstandigen op de arbeidsmarkt van de kunst en cultuursector
- > Het doel: de wereld van onderzoekers, makers en beleidsmakers samen- én in gesprek brengen

★ Wat betekent dat dan? >>>> Dat staat nog open >>>> Hm, ok, maar wat zou het kunnen betekenen?

- > Samen de randvoorwaarden voor een gesprek scheppen.
- > Samen bepalen wat ons opvalt en wat we moeten weten om het thema verder uit te diepen.
- > Geen eureka-oplossing maar onderzoeken wat het vraagstuk zou kunnen zijn.
- > Samen een kader vormen waarbinnen al die vragen die op tafel komen een plek krijgen.
- > Misschien formuleren we een onderzoeksvraag of zelfs (deel) van een oplossing?

Highlights

★ Risico's

- Race to the bottom: steeds lagere tarieven door overaanbod en gebrek aan normering.
- Onvoorwaardelijke liefde voor het vak: passie kan leiden tot onderwaardering en zelfopoffering.
- Vergrijzing en afname van jonge instroom: jonge makers schrikken terug voor onzekerheid.
- Gebrek aan ondersteuning: praktische en mentale begeleiding voor startende zzp'ers.
- Systeemproblemen - grote organisaties en opdrachtgevers schuiven verantwoordelijkheden door - solidariteit wordt ondermijnd.

★ Verschillen binnen de sector

- Uitvoerend vs. scheppend werk: zzp'ers hebben verschillende uitdagingen (bv. tarieven, subsidieverzoeken).
- Jonge vs. ervaren makers: gevestigde makers overleven vaak, terwijl starters afhaken.
- Lone wolves vs. collectivisten: is er wel een gedeelde behoefte aan collectiviteit?

★ Systeemuitdagingen

- Flexibiliteit versus zekerheid: kunstenaars opereren in een hyper-precaire economie.
- Collectieve normering ontbreekt: behoefte aan een bodemprijs en richtlijnen.
- Aanbod en vraag: groeiend aantal opgeleide makers zonder werk.
- Samenleving kan niet volop profiteren van creatief kapitaal door weeffouten in het systeem.

Race to the bottom – mythe van de kunstenaar

Hoe manifesteert die race zich?

✧ Individu

Onafhankelijk maken vs eerlijke beloning. Consequentie van fair practice is dat projecten kleiner moeten worden maar dat creatieven toch grote projecten willen maken. De makers ondervangen dit zelf door veel meer uren in een project te stoppen dat begroot.

✧ Organisatie/fondsen

Weten dat er meer uren worden gemaakt dan in het projectplan staan. Moeten we van fair pay – naar.....?

✧ Sector

Gebrek aan solidariteit – onderlinge concurrentie en dat speelt de opdrachtgevers in de kaart.

✧ Systeem

Het is een systeem van schaarste – hoe vind je daarin een modus die werkt?

★ Wat heb je nodig om dit tot een succes te maken?

- > Diversiteit vergroten: meer culturele en sociale achtergronden meenemen
- > Elke bijeenkomst een thema: van individuele casussen naar systeemdenken
- > Samen iets doen: niet allen praten maar ook actie ondernemen
- > Externe kennis betrekken: in de vorm van nieuwe deelnemers of sprekers voor de sessie (denk aan opdrachtgevers)

★ Zicht op begrippen en definities

Over wie hebben we het? >> creërende makers, uitvoerende makers, ondersteunde makers?

De culturele sector? >> Hoort de creatieve sector erbij? Horen commerciële opdrachtgevers erbij?

★ Spanningsveld

Inrichting van de sessies: doelen formuleren of de zoektocht openlaten?

Komt een kunstenaar bij de KvK

(Of waar zelfstandigen in de kunst- en cultuursector nog meer tegenaan lopen)

- 'Ach, vroeger beten wij kunstenaars ook op een houtje.'
- 'Ik ben niet alleen maker, maar ook accountant, producent, social media-expert, pr-medewerker en nog wel meer.'
- 'Het is toch je eigen keuze; als je zo nodig van je hobby je beroep wil maken.'
- 'Als ik nu eens 15 euro per uur vraag, dan krijg ik die subsidie misschien wel. Dan zie ik later wel of ik nog brood kan kopen.'
- Jonge makers in de cursus fotografie: 'met fotografie mijn geld verdienen? Nee man, dat doe ik wel in de bouw of zo.'
- 'We zoeken ons suf naar jonge, vrouwelijke muzikanten, naar meer diversiteit – maar die jonkies zijn wat anders gaan doen.'